

Kérdőív a viselkedés okának feltárására tanárok és iskolai dolgozók számára („A” rész)

1. lépés Tanuló neve / osztály: _____ Dátum: _____
 Interjú készítője: _____ Válaszadó(k): _____

2. lépés **Tanuló profilja:** Nevezzen meg legalább három erősséget és pozitív jellemvonást a tanulóval kapcsolatban. _____

3. lépés **Problémás viselkedés: A problémás viselkedések meghatározása**

☐ Késik	☐ Verekedés/testi agresszió	☐ Zavarja az órát	☐ Lopás
☐ Nem reagál	☐ Csúnya beszéd	☐ Szófogadatlan	☐ Vandalizmus
☐ Zárkózott	☐ Szóbeli zaklatás	☐ Feladatát nem végzi el	☐ Egyéb _____
	☐ Oda nem illő kifejezések használata	☐ Saját testi épségét veszélyezteti	

A problémás viselkedés leírása: _____

A jelenségek meghatározása: Mikor, hol és kivel kapcsolatban fordul elő a problémás viselkedés?

4. lépés

Órarend (időpontok)	Tevékenység	Problémás viselkedés előfordulásának a valószínűsége	Konkrét problémás viselkedés
		alacsony 1 2 3 4 5 6 magas	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	
		1 2 3 4 5 6	

5. lépés

Válasszon ki 1-3 jelenséget további értékelésre. A kiválasztás a következők alapján történjen: (a) hasonló tevékenységek 4, 5 vagy 6 ponttal, (b) hasonló problémás viselkedések. Minden kiválasztott jelenségre külön-külön töltsze ki a „B” részt!

Kérdőív a viselkedés okának feltárására tanárok és iskolai dolgozók számára („B” rész)

1. lépés Tanuló neve / osztály: _____ Dátum: _____
 Interjú készítője: _____ Válaszadó(k): _____

2. lépés **Jelenség/Tevékenységek/Körülmény:** Melyik jelenséget értékeli az „A” részből? (csak egyet írjon be)

Jelenség/Tevékenységek/Körülmény	Problémás viselkedés

3. lépés **Adjon részletes leírást a problémás viselkedésről:**

Miben áll a problémás viselkedés?

Milyen gyakran fordul elő?

Milyen hosszú ideig tart, amikor jelentkezik?

Mennyire a súlyos vagy veszélyes?

4. lépés **Mely események jelzik előre a problémás viselkedés előfordulását? (Előrejelzők)**

Kapcsolódó problémák (események háttére)	Környezeti jellemzők
☐ betegség ☐ droghasználat ☐ negatív környezeti hatások ☐ otthoni konfliktusok ☐ tanulási gondok Egyéb: _____	☐ dorgálás/büntetés ☐ testi igények ☐ magány ☐ együttlét a társakkal ☐ túl sokáig tartó tevékenységek ☐ egyéb _____ ☐ kötött foglalkozások ☐ szabadfoglalkozások ☐ unalmas feladatok ☐ túl nehéz feladatok

5. lépés **Mely következmények valószínűsítik a problémás viselkedés fennmaradását?**

Elérendő dolgok	Elkerülendő dolgok
☐ felnőtt figyelme ☐ társak figyelme ☐ kedvelt tevékenység ☐ pénz/egyéb javak egyéb: _____	☐ nehéz feladatok ☐ dorgálás ☐ negatív visszajelzés a társaktól ☐ testi erőfeszítés ☐ felnőtt figyelme egyéb: _____

A PROBLÉMA ÖSSZEZÉSE

6. lépés **Összegezze a problémát, amelyeket a viselkedést korrigáló terv létrehozásánál felhasználnak.**

Események háttére & előrejelzők	Problémás viselkedés	Fenntartó következmények

7. lépés **Mennyire biztos abban, hogy A probléma összegzése pontos?**

Nem nagyon pontos	1	2	3	4	5	6	Nagyon pontos
-------------------	---	---	---	---	---	---	---------------

8. lépés **Milyen intézkedések történtek a problémás viselkedés megfékezésére?**

Megelőző stratégiák	Válaszstratégiák
☐ órarend megváltoztatása ☐ ülésrend megváltoztatása ☐ tanterv megváltoztatása egyéb: _____	☐ dorgálás ☐ irodába küldés ☐ elkülönítés egyéb: _____

Kérdőív a viselkedés okának feltárására tanárok és iskolai dolgozók számára

Tudnivalók

A „Kérdőív a viselkedés okának feltárására tanárok és iskolai dolgozók számára” egy kétoldalas interjú, amelyet a viselkedést korrigáló tervet készítő iskolai személyzet használ. A kérdőív hatékony segítséget jelenthet a viselkedés okának kezdeti feltérképezéséhez. A kérdőívet azon személyek töltik ki, akik a legjobban ismerik a diákot (tanárok, családtagok, egészségügyi szakemberek), és vagy készítettek már viselkedést korrigáló tervet, vagy van tapasztalatuk a viselkedések okának részletes feltárásával kapcsolatban. A kérdőív kitöltése rövid időt vesz igénybe (5-15 percet). A kérdőív kitöltése az abban szerzett gyakorlattal egyre hatékonyabbá és eredményesebbé válik.

Kitöltési útmutató az “A” részhez

1. lépés: Személyes adatok kitöltése

Írja be a diák nevét és osztályát, az adatgyűjtés időpontját, az interjú készítőjének a nevét, és a válaszokat adó személy(ek) nevét.

2. lépés: A tanuló profiljának kitöltése

Minden értékelést a tanuló pozitív jellemvonásainak felsorolásával kell kezdeni. Sorolja fel a tanuló legalább három erősségét.

3.lépés : A problémás viselkedésformák meghatározása

Nevezze meg azokat a konkrét viselkedésformákat, amelyek meggátolják a hatékony oktatást, zavarják a többiekét a tanulásban, akadályozzák a tanuló szociális fejlődését, vagy veszélyeztetik a biztonságot az iskolában. Írja le röviden, hogy miben nyilvánulnak meg ezek a viselkedésformák. Mitől egyediek ezek a viselkedések? Nevezze meg a legproblémásabb viselkedéseket, és azokat is tüntesse fel, amelyek rendszeresen előfordulnak.

4. lépés: Nevezze meg, hogy mikor, hol és kivel kapcsolatban fordulnak elő leggyakrabban a problémás viselkedésformák

A: Sorolja fel a diák iskolai napirendjét meghatározó időpontokat, beleértve az óráközi szüneteket, az ebédidőt, a tanítás előtti időszakot, figyelembe véve a teljes órarendet (pl. a páros és páratlan napokat).

B: A fenti időpontok mindegyikénél tüntesse fel az arra az időszakra jellemző tevékenységet (pl. kiscsoportos foglalkozás, matekóra, művészettörténet, átvonulás)

C: Pontozza 1-6-ig terjedő skálán, hogy (általánosságban véve) mely időpontokban vagy tevékenységek végzése közben tapasztalható leginkább és legkevésbé a problémás viselkedés. Az előfordulás valószínűsége az egyes értéknél legyen a legkisebb, a hatosnál pedig a legnagyobb.

D: Tüntesse fel azokat a problémás viselkedéseket, amelyek a legvalószínűbbek bármely időszakban és tevékenység esetén, és amelyek 4, 5 vagy 6 pontot kaptak az értékelő skálán.

5. lépés: Válassza ki a jelenségeket további értékelésre

Vizsgálja meg azokat az időszakokat és tevékenységeket, amelyek a 4. lépésben szereplő táblázatban 4, 5 vagy 6 pontot kaptak. Ha a tevékenységek hasonlóak (pl. szabadfoglalkozások, nehéz iskolai feladatok, olyan tevékenységek, amelyeknél a tanár megdorgálja a tanulót, vagy a társai kigúnyolják a diákot), és a problémás viselkedések is megegyeznek, akkor ezeket a jelenségeket további vizsgálatnak kell alávetni.

Válasszon ki 1-3 jelenséget további elemzés céljából. Nevezze meg a jelenséget és a hozzá kapcsolódó leggyakoribb problémás viselkedéseket. Mindegyik jelenségben határozza meg a legvalószínűbb vagy legsúlyosabb problémás viselkedést.

Az 5. lépésben meghatározott minden egyes jelenséghez kapcsolódóan töltsön ki egy „B” kérdőívet.

Kitöltési útmutató a „B” részhez

1. lépés: Személyes adatok kitöltése

Írja be a diák nevét és osztályát, a „B” rész kitöltésének dátumát, a kérdőív kitöltőjének a nevét, és a válaszokat adó nevét.

2. lépés: Nevezze meg a megvizsgálandó jelenséget

Tüntesse fel a vizsgálandó jelenséget és a problémás viselkedést azok közül, amelyek a kérdőív „A” részének alján szerepelnek. A kérdőív „B” része csak EGY jelenségről ad információt. Amennyiben több jelenség szerepel az „A” részben, akkor mindegyikhez külön-külön ki kell tölteni a „B” részt.

3. lépés: A problémás viselkedésformák speciális jellemzőinek leírása

Adjon részletes jellemzést a problémás viselkedésekről. Emelje ki az egyedi és megkülönböztető vonásokat, és azt, hogy miben mutatkozik meg a viselkedés zavaró vagy veszélyes volta.

4. lépés: Nevezze meg azokat az eseményeket, amelyek előre jelzik a problémás viselkedések megjelenését

Az egyes jelenségeken belül (a) mely események húzódnak meg a háttérben, és (b) mely események jelzik a problémás viselkedést közvetlenül előtte? Ön mivel tudná kiváltani a problémás viselkedést?

5. lépés: Nevezze meg azokat a következményeket, amelyek fenntarthatják a problémás viselkedést

Melyek azok a következmények, amelyek jutalomként hathatnak a problémás viselkedésre? Előfordulhat, hogy a tanuló ezzel szeretne valamit megszerezni, de az is, hogy ezáltal próbál valamilyen kellemetlen dolgot elkerülni.

A legmeghatározóbb fenntartó jellegű következményt jelölje egyessel, a többit kettes vagy hármassal. Háromnál több lehetőséget ne jelöljön be. A hangsúly azon van, hogy meghatározzuk, melyik következmény hatása a legerősebb.

Amikor a problémák jelentéktelen eseményekből indulnak ki, és azok súlyosbodásával válik komollyá a probléma, akkor válassza külön, hogy melyek azok a következmények, amelyek a kisebb problémás viselkedést tartják fenn, és melyek azok, amelyek a későbbiekben, a probléma súlyosbodása során járulnak hozzá a probléma fennmaradásához.

6. lépés: Összegezze a problémát

A probléma összegzése megmutatja a háttérben meghúzódó eseményeket, a probléma megjelenését jelző és azt közvetlenül megelőző eseményeket, a problémás viselkedést, továbbá a fenntartó következményeket. A probléma összegzésére épül a hatékony viselkedést korrigáló terv. A probléma összegzését a kérdőív „A” és „B” részének adatainak alapján készítse el (különösen a „B” rész 3. 4. és 5. lépésében található információkat vegye tekintetbe). Amennyiben biztos abban, hogy az összegzés pontos, kezdjen hozzá a viselkedést korrigáló terv létrehozásához. Ha ebben nem teljesen biztos, akkor a probléma feltárását közvetlen megfigyelésekkel egészítse ki. Az okok részletesebb feltárásához és a viselkedés támogatásának a megtervezéséhez a következő hivatkozásokban talál segítséget.

7. lépés: Határozza meg a “bizonyosság fokát”

Jelölje 1-6-ig terjedő skálán, hogy Ön (a kérdőív kitöltője) vagy a csapat mennyire biztos abban, hogy az összegzés pontos. A bizonyosság fokát befolyásolhatják a következő tényezők (a) milyen gyakran fordul elő a probléma, (b) mióta ismeri a vizsgált személyt, (c) mennyire állandóak a problémás viselkedésformák, (d) több ok meghúzódása a háttérben, (e) több viselkedés együttes megjelenése.

8. lépés: Határozza meg, hogy eddig milyen lépéseket tettek a problémás viselkedés megelőzésére és visszaszorítására

A legtöbb esetben az iskolai személyzet már próbált valamit tenni a probléma megoldása érdekében. Sorolja fel a kipróbált intézkedéseket, és csoportosítsa azokat a következő szempontok alapján: (a) a megelőzést szolgáló lépések, (b) olyan lépések, amelyekkel megpróbálták visszaszorítani vagy büntetni a problémás viselkedést (illetve az alternatív viselkedést jutalmazni).

Az „A” és „B” részhez kitöltési mintákat alább találhat.